

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ เป็นสถานศึกษาของรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปีงบประมาณ 2541 ภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่าง กลุ่มบริษัทฮอนด้าในประเทศไทย กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ โดยจัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ซึ่งนักศึกษาต้องมีคุณสมบัติ คือมีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 1 ปีหรือมากกว่า หรือกำลังทำงานอยู่ และมีลักษณะหน้างานตรงตามสาขาวิชาที่เปิดสอน มีกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนเฉพาะวันอาทิตย์ ตั้งแต่ เวลา 09.00 น. ถึง 17.00 น. ใช้ระยะเวลาเรียน 1 ปีการศึกษาจบหลักสูตร (ปวส.) จากหลักสูตรเทียบโอนประสบการณ์ของวิทยาลัยฯ นั้น ทำให้นักศึกษาส่วนมากจึงเป็นผู้ที่มีงานทำอยู่ในสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม ย่อมทำให้นักศึกษามีความแตกต่างในเรื่องของงาน ความรับผิดชอบ บทบาท หน้าที่ วันและเวลาการทำงานของแต่ละสถานประกอบการก็จะต่างกันไป เช่น กะเช้าเวลาทำงานคือ 06.00-15.00 น. กะบ่ายเวลาทำงานคือ 15.00-23.00 น. และกะดึกเวลาทำงานคือ 23.00-06.00 น. มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกะทุกๆ 2 อาทิตย์ต่อกะ สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของนักศึกษา และโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพการงานด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่านักศึกษาของวิทยาลัยฯ ไม่ได้มีภาระหน้าที่ในการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องทำงานควบคู่กันไปด้วย

จากคุณสมบัติของนักศึกษาในเบื้องต้นเป็นผู้มีพื้นฐานความรู้เดิมทางปัญญาอยู่แล้ว มีประสบการณ์จากการทำงาน และมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมสิ่งแวดล้อมที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดได้ด้วยตนเอง (ชนศักดิ์ อัสวจุฬามณี. 2550 : 7-26) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) จากกระบวนการด้านสติปัญญาและสังคมควบคู่กันไป จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งบทบาทของครูจะเป็นผู้ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ โดยอาศัยสื่อกลางทางสังคมและวัฒนธรรม ฟอสโนต (Fosnot. 1996 : 6) และบทเรียน โมดูล (Instructional model) หรือหน่วยการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนการสอนอีกชนิดหนึ่งที่มุ่งพัฒนาให้นักศึกษาได้เกิดความรู้ และแสดงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่บทเรียนโมดูลได้กำหนดไว้อย่างแน่นอน (เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก. 2550 : บทคัดย่อ) มีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน มีการทดสอบย่อยในทุกๆ หน่วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2

บทเรียน โมดูลและการเรียนซ่อมเสริมด้วยกระบวนการเรียนการสอนจะเน้นที่ตัวผู้เรียนหรือนักศึกษาเป็นสำคัญมากกว่าครูผู้สอน (ชุตินา โขขมาเสริมกุล. 2552 : บทคัดย่อ) คุณสมบัติที่สำคัญของบทเรียน โมดูล คือโปรแกรมทั้งหมดถูกขยายเป็นส่วน ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และสามารถมองเห็นโครงร่างทั้งหมดของโปรแกรม ยึดตัวนักศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดระบบการเรียนการสอน จุดประสงค์ในการเรียนที่ชัดเจนเน้นการเรียนด้วยตนเอง ใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ไว้หลายอย่าง เน้นการนำเอาวิธีระบบ (System approach) เข้ามาใช้ในการสร้าง (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2543 : 255) เป็นบทเรียน โมดูล ที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง นักศึกษาจะทราบจุดมุ่งหมายที่แน่นอนของการเรียนการสอนแต่ละบทเรียน โมดูลทราบผลทันทีที่จบบทเรียน โมดูล อีกทั้งนักศึกษาจะเรียนซ้ำหรือเรียนเร็วก็เรียน ได้สำเร็จเช่นกัน นักศึกษามีโอกาสได้สร้างองค์ความรู้ ตามความสามารถ ความสนใจ เรียนรู้ได้ตลอดเวลาอย่างอิสระ สามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ทุกระยะจากบทเรียน โมดูลก่อนเรียนและหลังเรียน จึงช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชัยยันต์ ไชยกาล. 2550 : บทคัดย่อ)

ด้วยความสำคัญของบทเรียน โมดูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นแนวทางในการที่จะแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาของวิทยาลัยฯ ด้วยการพัฒนาบทเรียน โมดูลวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย จะสามารถช่วยให้นักศึกษาที่ทำงานไปด้วยแล้วก็สามารถที่จะเรียนไปด้วยได้เช่นกัน โดยการปรับเปลี่ยนบทบาทการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นผู้ถ่ายทอด เป็นให้ความสำคัญที่นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง จากบทเรียน โมดูลที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถสร้างความรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นของนักศึกษาได้ตลอดเวลา ครูจึงเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาบทเรียน โมดูลวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นบทเรียน โมดูล เพื่อใช้ศึกษาในรายวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย รหัสวิชา 3000-1301 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องวัฒนธรรมไทย เอกลักษณ์ของสังคมไทย และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ซึ่งผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าบทเรียน โมดูลที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจะมีประสิทธิภาพทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง มีผลสัมฤทธิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³

ทางการเรียนในด้านความรู้ที่ระดับสูงขึ้น หลังจากได้ศึกษาด้วยบทเรียน โมดูล และจะทำให้นักศึกษา
มีเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยในทางบวก ตามที่ผู้วิจัยได้คาดหวังเอาไว้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของ
วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552
จำนวน 2 แผนก คือแผนกเทคนิคอุตสาหกรรม และแผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ รวมทั้งสิ้น 129 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเทคนิค
อุตสาหกรรมยานยนต์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 (ล้วน สายยศ. 2538 :
98) โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) จากทั้งหมดจำนวน 2 แผนกเลือกมา 1 แผนก คือ
แผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 52 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ประสิทธิภาพบทเรียน โมดูล วิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย

2.2 วัดความรู้ ความเข้าใจ ทางการเรียนของนักศึกษา

2.3 เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย

3. ขอบข่ายเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

ขอบข่ายเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ ด้านวัฒนธรรมไทย
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 วัฒนธรรมไทย

3.2 เอกลักษณ์ของสังคมไทย

3.3 ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

4. ระยะเวลาในการทดลอง

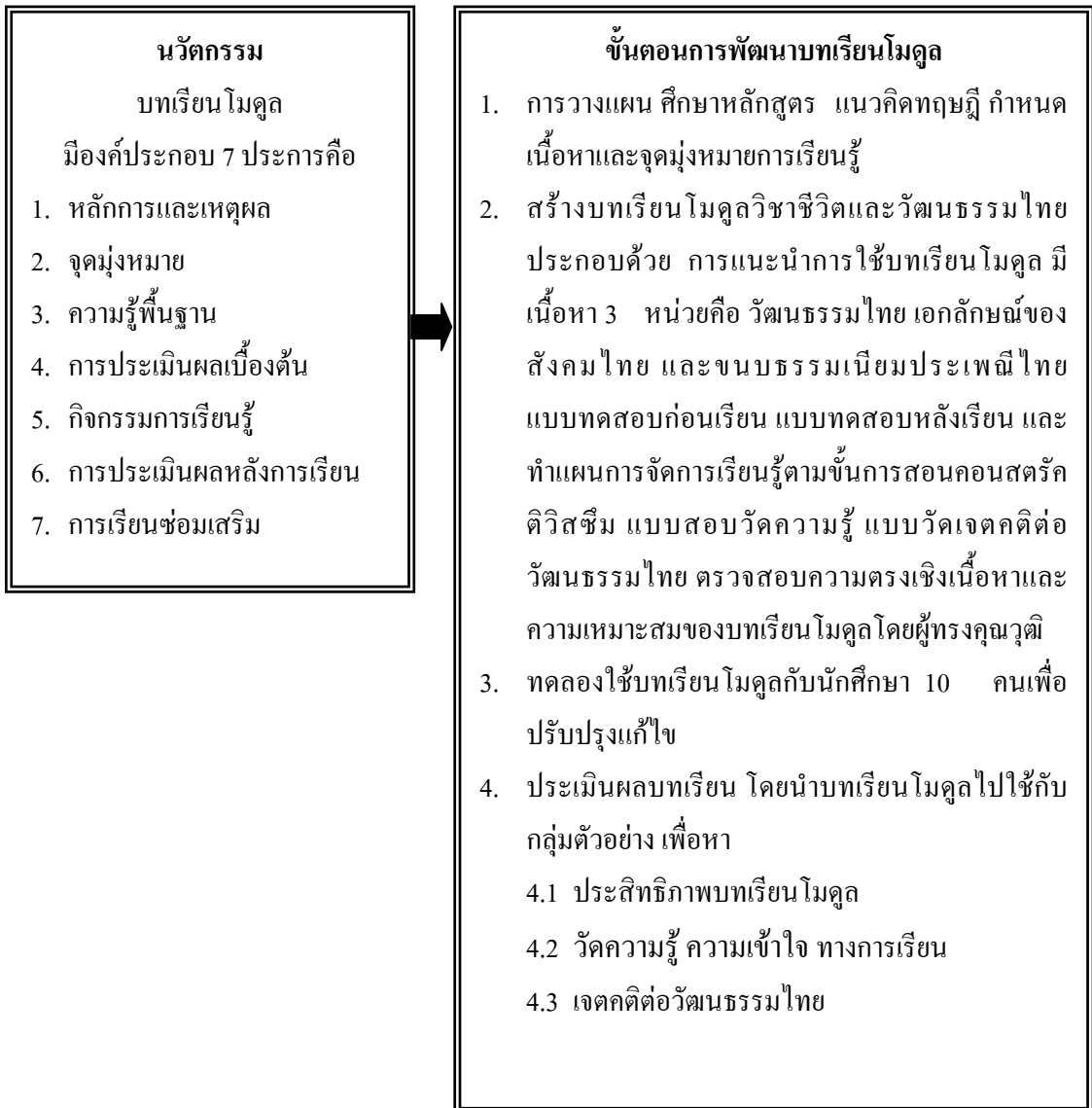
ระยะเวลาในการทดลองครั้งนี้คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ใช้ระยะเวลาในการ
จัดการเรียนรู้ จำนวน 3 สัปดาห์ๆ ละ 3 ชั่วโมงรวม 9 ชั่วโมง เริ่มตั้งแต่วันที่ 7 –21 กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2553

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาบทเรียน โมดูลวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย ให้นักศึกษาเกิดความรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ด้วยนวัตกรรม ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการสร้างสื่อการเรียนการสอนวิชาชีวิตวัฒนธรรมไทย ด้วยบทเรียนโมดูล

บทเรียนโมดูล หมายถึง หน่วยการเรียนการสอนสำเร็จรูปที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดจากเครื่องคอมพิวเตอร์

การพัฒนาบทเรียนโมดูล หมายถึง กระบวนการสร้างสื่อการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นการวางแผน ขั้นสร้างโมดูล ขั้นทดลองต้นแบบ และขั้นประเมินผลโมดูล

วิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย หมายถึง การเรียนรู้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและวัฒนธรรมไทย เอกลักษณ์ของสังคมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ แผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เรียนเฉพาะวันอาทิตย์

หลักสูตรเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาที่มีความรู้ และมีประสบการณ์การทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี ในวันอาทิตย์

คอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) หมายถึง ทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

ประสิทธิภาพบทเรียนโมดูล หมายถึง คะแนนความก้าวหน้าของนักศึกษาที่ตอบถูกคิดเป็นร้อยละจากการเรียนด้วยบทเรียนโมดูลวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ $E_1 / E_2 = 80/80$

E_1 คือประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนระหว่างเรียนทั้งหมด โดยคิดคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

E_2 คือประสิทธิภาพของผลลัพธ์หลังเรียนจบกระบวนการซึ่งคิดคะแนนจากแบบทดสอบย่อย วัดความรู้ ความเข้าใจ ได้คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

วัดความรู้ ความเข้าใจ ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบวัดความรู้ความเข้าใจในวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย สามารถสอบวัดค่าได้ด้วยแบบทดสอบย่อยประเภทปรนัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบทดสอบย่อย หมายถึง แบบวัดความรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนในหน่วยการเรียนของวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶

แผนการจัดการเรียนการรู้ หมายถึง แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประกอบการใช้
บทเรียนโมดูล จำนวน 3 แผนๆ ละ 3 ชั่วโมง

แบบสอบหลังเรียน หมายถึง ข้อสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ สำหรับนักศึกษาที่เรียนด้วย
บทเรียนโมดูลครบถ้วนแล้วทั้ง 3 บทเรียนโมดูล

เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย หมายถึง ความรู้สึก ทำที ความคิดเห็นหรือความโน้มเอียงทาง
จิตใจนักศึกษา ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกทางลบ หรือในลักษณะเป็นกลาง ที่มีต่อวัฒนธรรมไทย
วัดค่าได้จากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ประเภทมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักศึกษามีความเป็นอิสระในการเรียนรู้ และสามารถประเมินผลความก้าวหน้า
ตนเองได้ทุกระยะ
2. ครูสามารถใช้บทเรียนโมดูลเพื่อการสอนซ่อมเสริมได้ หรือมอบหมายการสอนให้ครู
ผู้อื่นสอนแทนเมื่อไปราชการ
3. ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อไป
พัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ
4. สถานศึกษาได้ตัวชี้วัดเกี่ยวกับสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีความ
หลากหลายในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. ภาคอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเจตคติต่อ
วัฒนธรรมไทย ทางบวก ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพต่อไป